dosarul nr.2ac-101/20

C U R T E A D E A P E L B Ă L Ţ I
Colegiul civil şi de contencios administrativ

D E C I Z I E

29 martie 2024 mun. Bălți
Instanța compusă din:
Președintele completului Diana Stănilă
Judecători Dumitru Corolevschi și Andrian Ciobanu
Grefieri Lilia Burlacu

examinând în ședință publică, apelul declarat de SA „Moldtelecom" împotriva hotărârii judecătoriei Bălți, sediul Central, din 22 iulie 2020,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată formulată de SA „Moldtelecom" împotriva SA „Red Nord" Bălți, privind încasarea prejudiciului,

C O N S T A T Ă :

Pretențiile reclamantului:

La 12.04.2019, SA „Moldtelecom" s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către SA „Rețelele Electrice de Distribuție Nord" Bălți, privind încasarea prejudiciului material și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că, la data de 10 martie 2019, în jurul orelor 15:00, în satul Prajila, r-nul Floreşti, în incinta clădirii Primăriei din localitate, s-a produs un incendiu în urma căruia a fost deteriorată Centrala telefonică automată (CTA) - 650 şi Linia de comunicații electronice cu nr. de inventar 4165, care aparțin S.A. „Moldtelecom".

După cum a fost constatat la fața locului, cauza izbucnirii incendiului a fost generată la intersecția firelor electrice ale S.A. „Rețelele electrice de distribuție NORD" cu cablul de comunicații electronice al S.A. „Moldtelecom", unde la supraîncălzirea ultimului, sub tensiune electrică de 220V, s-a deteriorat racordul de telecomunicații, propagând tensiune electrică în toată rețeaua de comunicații electronice, inclusiv şi în interiorul CTA-650, provocând incendiu, şi ca rezultat - deteriorare a cablului de comunicații electronice şi echipamentului CTA-650, cauzând S.A. „Moldtelecom" un prejudiciu material considerabil.

Totodată a menționat că, potrivit materialelor acumulate, în perioada anterioară a momentului izbucnirii incendiului în cauză, în sat.Prajila, r-nul Floreşti de către angajații S.A. „Rețelele electrice de distribuție NORD" au fost petrecute lucrări de construcție (reconstrucție) a liniei electrice cu încălcarea regulilor de demontare-montare a echipamentului, lăsând capetele a două fire electrice demontate, aruncate deasupra cablului de comunicații electronice, situat aerian în apropiere, în care, în

urma frecării cablului electric nou montat de tip SIP cu firul de împământare a pilonului intermediar scos din uz, nedemontat, prin intermediul capetelor de fire electrice demontate a fost transmisă tensiunea electrică 220V. Intersecția capetelor de fire electrice sub tensiune 220V cu cablul de comunicații electronice a provocat supraîncălzire a cablului de comunicații electronice, topirea lui, şi ca urmare scurtcircuit cu transmiterea în rețeaua de comunicații electronice a tensiunii de 220V.

Astfel rețeaua de telecomunicații electronice din localitate a fost pusă sub tensiune electrică, fapt demonstrat prin actele de constatare, precum şi verificările efectuate la abonații de telefonie fixă din localitate, la care în prizele telefonice s-a depistat tensiune electrică de 220V.

Deci, cercetările la fata locului au fost efectuate la data de 10.03.2019 în timp de zi de către specialiștii în domeniu a SA „Moldtelecom" A.Poltavschi, P.Todiraş, T.Hîncu, Primarul sat.Prajila – P.Colibaş şi reprezentantul Direcției Situații Excepționale – Soroca I.Calistratov, în prezența reprezentanților SA „Rețelele electrice de distribuție NORD", inginerului şef Valeriu Rusnac şi inginerului supraveghere energetică Eugeniu Guzun, şi cet.Harpaila Maria, în grădina gospodăriei căreia s-a produs conexiunea firelor electrice cu cablul de comunicații electronice, unde reprezentanții SA „Rețelele electrice de distribuție NORD" s-au abținut de la semnarea actelor întocmite.

Conform actului Direcției Situații Excepționale Soroca din 10.03.2019, ora primirii anunțului privind izbucnirea incendiului – 15:06, ora izbucnirii incendiului – 15:00, incendiul a fost lichidat în aceiași zi 10.03.2019 la ora 15:55, cauza probabilă de producere a incendiului – încălcarea regulilor de montare a echipamentului electric.

Potrivit încheierii tehnico-incendiare a aceleiași Direcții Situații Excepționale Soroca nr.15 din 11.03.2019, cauza generării incendiului a fost determinată ca încălcare a regulilor de montare a echipamentului electric.

La acest capitol relevă că, lucrările de înlăturare a pilonului liniei electrice aeriene, scos din uz, precum şi înlăturarea firelor electrice uzate prin intermediul cărora a fost transmisă în rețeaua de telecomunicații tensiunea de 220V, au fost efectuate de către reprezentanții SA „Rețelele electrice de distribuție NORD" la data de 10.03.2019, imediat după stingerea incendiului, în cadrul cărora au luat parte inginerii V. Rusnac şi Veaceslav Ungurean cu echipele încredințate.

Întru restabilirea funcționalității liniei de comunicații electronice cu nr. de inventar 4165, precum şi restabilirea funcționalității CTA-650, SA „Moldtelecom" a suportat cheltuieli în sumă de 124 884 lei 12 bani, care constituie prejudiciul material adus companiei de către SA „Rețelele electrice de distribuție NORD" prin deteriorarea componentelor cominațiilor electronice.

În scop de soluționare a litigiul pe cale amiabilă, SA „Moldtelecom" a înaintat către SA „Rețelele electrice de distribuție NORD" o reclamație cu nr.01-12/3541 din 26.03.2019, recepționată la data de 28.03.2019, care însă a fost lăsată fără executare.

La fel remarcă faptul că, pentru aprecierea cazului de incendiu din 10.03.2019 este relevant şi pct.5 din Regulamentul pentru utilizare şi furnizare a energiei electrice aprobat prin Hotărârea ANRE nr.393 din 15.12.2010 - „în acest scop, Operatorul de rețea este obligat să întrețină în stare bună de funcționare rețelele electrice ce-i aparțin, precum şi rețelele electrice de întreținere cărora este responsabil conform prevederilor prezentului Regulament, să efectueze exploatarea și reparația lor în corespundere cu cerințele documentului normativ-tehnice obligatorii și să respecte normele de securitate".

Consideră că, vinovat de producerea incendiului care a dus la deteriorarea Liniei de comunicații electronice cu nr.de inventar 4165, precum şi Centralei telefonice automate - 650, care aparțin SA „Moldtelecom este SA „Rețelele electrice de distribuție NORD", din cauza întreținerii necorespunzătoare a rețelelor electrice care în cele din urmă este obligată să repare integral prejudiciul material creat proprietarului de bunuri, fapt prevăzut și de art.1410 Cod Civil. Așadar, SA „Rețelele electrice de distribuție NORD" fiind proprietarul liniei electrice aeriene (LEA) din localitate urmează să înlăture defecțiunile produse de acestea.

Solicită reclamanta încasarea de la SA „Rețelele electrice de distribuție NORD" în beneficiul SA „Moldtelecom", a sumei de 124 884,12 lei cu titlu de prejudiciu material cauzat, precum și cheltuielile de judecată.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea judecătoriei Bălți, sediul central, din 22 iulie 2020, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de SA „Moldtelecom" către SA „Rețelele electrice de distribuție NORD", privind încasarea prejudiciului material, ca neîntemeiată.

Solicitarea apelantului:

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 04.08.2020 (prin intermediul poștei electronice a instanței de fond – f.d.215-216) SA „Moldtelecom" a contestat-o cu apel, solicitând casarea hotărârii judecătoriei Bălți, sediul central, din 22.07.2020, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii de chemare în judecată.

La 11 martie 2024, SA „Moldtelecom" a depus demers privind diminuarea prejudiciului material de la 124 884 lei la 95 450 lei.

Argumentele părților:

În motivarea apelului, apelanta SA „Moldtelecom" și-a exprimat dezacordul cu soluția instanței de fond, considerând-o neîntemeiată și pasibilă casării; totodată reiterând argumentele cererii de chemare în judecată. Suplimentar a menționat că, la adoptarea hotărârii, instanța de fond nu a ținut cont de circumstanțele importante, demonstrate şi dovedite prin probelele anexate la materialele cauzei, şi anume, că la data de 24.07.2018, la solicitarea SA „RED Nord" a fost eliberată de către Primăria comunei Prajila, r-nul Floreşti o autorizație de construire nr.14 din 24.07.2018 – anexă la Proiectul de execuție nr.19, conform căreia au fost autorizate lucrările de reconstrucție a LEA 0,4kV PT573LN9 FI,2,3, în sat.Prajila, r-nul Floreşti pentru

perioada de 6 luni de la data eliberării autorizației. În luna septembrie 2018, de către SA „RED Nord” au fost efectuate lucrările de reconstrucție a LEA - 0,4kV, în cadrul cărora a fost pusă în funcțiune o nouă linie aeriană electrică, pe bază de piloni de beton armat, cu montarea cablului electric izolat de tip SIP. În cadrul acelor lucrări de reconstrucție, odată cu punerea în funcție a liniei electrice noi, a fost deconectată de la sursa de curent electric linia electrică uzată, pusă pe bază de piloni din lemn, cu fir electric neizolat, care urma să fie demontată în cadrul acelorași lucrări de reconstrucție, dar nu mai târziu de 6 luni de la data eliberării Autorizației de construire nr.14 din 24.07.2018, adică nu mai târziu de 24.01.2019. La data de 10.03.2019, în jurul orei 15:06 la Secția Situații Excepționale Floreşti a Inspectoratului General pentru Situații de Urgență a fost recepționat anunțul despre incendierea Centralei telefonice automate (CTA) – 650, situate în incinta Primăriei sat.Prajila, r-nul Floresti, unde incendiul a fost localizat la ora 15:55. După alocarea incendiului, de către reprezentanții SA „Moldtelecom” au fost luate măsuri de stabilire a sursei (focarului) de pătrundere în linia de telecom a tensiunii electrice, în cadrul cărora, la data de 11.03.2019, aproximativ ora 11:00, la distanță de câţiva metri în dreapta de la poarta gospodăriei cet.Măriei Hârpailă, la atingerea cablului electric izolat de tip SIP cu pilonul electric intermediar, din lemn, scos din uz, nedemontat, fiind proprietate ale SA „RED Nord”, s-a depistat un scurt circuit în formă de pană electrică cu propagarea scânteii; agățate şi răsucite împrejurul aceluiași pilon din lemn, nedemontat, au fost depistate 4 capete de fire electrice neizolate, haotic atârnate în jos, parțial şi pe linia de telecom; cablul de telecom, suspendat la intersecție cu cablul electric izolat de tip SIP, axând destinația de transmitere a semnalului electronic către abonatul *****, cu nr. de telefon (0250) 65286, a fost depistat ca deteriorat, cu izolația topită şi firul metalic coborât în jos de la impactul temperaturii înalte. Astfel, în priza telefonică a casei cet. *****, s-a depistat tensiune electrică. Pe la amiaza zilei de 11.03.2019, de către reprezentanții SA „RED Nord” au fost efectuate lucrări de demontare a pilonului electric intermediar, din lemn, scos din uz, iar apoi şi lucrări de defrișare a acestuia. În urma vizualizării pilonului de lemn, a fost depistat ros firul metalic al împământării acestuia, în locul atingerii cu cablul electric izolat de tip SIP.

Totodată a remarcat că, în ședința de judecată a instanței de fond la fel a fost constatat, că la data de 11.03.2020 a fost efectuată o examinare suplimentară a locului în cauză, cu participarea reprezentanților SA „Moldtelecom” – Nicolae Parfene, Alexandru Mosnegutu, Tudor Hîncu, Primarului comunei Prajila – Petru Cobîlaş, reprezentantului Agenției Naționale de Reglementare în Energetică (ANRE) - Eugeniu Guzun şi proprietarului gospodăriei din preajma locului în cauză - cet. *****, unde a fost stabilit locul concret de poziționare a cablului electric izolat de tip SIP, surpat în perioada: septembrie 2018 – martie 2019, precum şi starea lui fizică – ca înfășurat, pe o porțiune de 8 cm. lungime, cu bandă electrică de culoare neagră, înfășurarea cablului fiind situată la distanta de 3,6 metri în dreapta de la poarta gospodăriei cet.*****, la 2,5 metri în dreapta de la locul intersecției cablului de

telecom cu cablul electric de tip SIP şi la 1,7 metri pe verticală mai sus de cablul de telecom. Conform încheierii tehnico-incendiare a Secției Situații Excepționale Floreşti a Inspectoratului General pentru Situații de Urgență nr.15 din 11.03.2019, necontestată şi rămasă definitivă, cauza generării incendiului a fost determinată ca încălcare a regulilor de montare a echipamentului electric. În motivarea concluziilor asupra cauzei incendierii, agentul constatator a indicat la faptul că, cablul electric izolat de tip SIP s-a depistat ros de pilon intermediar scos din uz, nedemontat, având părți electrice sub tensiune electrică, care a deteriorat racordul de telecomunicații, cu propagarea tensiunii electrice în rețeaua de comunicații electronice.

Ține să menționeze că, încheierea tehnico-incendiară a Inspectoratului General pentru Situații de Urgentă nr.15 din 11.03.2019 precum şi alte decizii sunt acte oficiale, obligatorii, cu descrierea a unor circumstanțe stabilite în fapt. În cazul dat, în motivarea concluziilor asupra cauzei incendierii, agentul constatator a constatat faptul încălcării de către SA „RED Nord" a regulilor de montare (demontare) al echipamentului electric, precum şi a făcut referire la circumstanțele de fapt ale cauzei, şi anume: la surparea cablului SIP aflat sub tensiune electrică; la pilonul intermediar scos din uz, nedemontat din zona de protecție a liniei electrice, la propagarea tensiunii electrice în rețeaua de comunicații electronice, fapte constatate şi demonstrate şi prin alte probe, anexate la materialele cauzei.

Menționează că, odată ce lucrările de reconstrucție sau finisat la data de 24.09.2018, care potrivit înscrierii din Registrul operativ RDUT Filiala Floresti (început: 04.06.2018, terminat 21.03.2019), la data de 24.09.2018, ora 09:43 a fost înregistrată informația privind efectuarea lucrărilor de demontare a conductorului electric, din care cert rezultă, că linia electrică reconstruită a fost dată în exploatare şi pusă sub tensiune electrică, unde urma ca toate obiectele străine din zona de protecție să fie demontate şi înlăturate, inclusiv şi pilonul din lemn în cauză, scos din uz, cu firele electrice neizolate atârnate haotic în jos.

La acest capitol subliniază şi cerințele stipulate în Autorizația de construire nr.14 din 24.07.2018, anexă la Proiectul de execuție nr.19 din an.2018, potrivit căreia Primăria comunei Prajila a autorizat executarea lucrărilor de reconstrucție a LEA 0,4kV în sat. Prajila pentru o perioada fixă, de 6 luni de la data eliberării autorizației, termenul căreia a expirat la data de 24.01.2019. Astfel, urma, ca SA „RED Nord" să asigure efectuarea lucrărilor de reconstrucție a LEA 0,4kV, având în vedere şi eliminarea completă a obiectelor străine din zona de protecție, în termenul stabilit.

Astfel, consideră că, SA „RED Nord" fiind titular de licență, în perioada 24.09.2018 – 11.03.2019 nu şi-a îndeplinit condițiile stipulate în licență, prevăzute de alin.(1) lit.a) şi alin.(2) art.15 din Legea cu privire la energia electrică nr.107 din 27.05.2016, nu şi-a îndeplinit obligațiile prevăzute prin pct.5 din Regulamentul pentru utilizare şi furnizare a energiei electrice aprobat prin Hotărârea ANRE nr.393 din 15.12.2010, nu a îndeplinit obligațiile referitoare la securitate, sănătate a muncii şi protecție a mediului, în rezultatul cărora a cauzat prejudicierea SA „Moldtelexom".

Respectiv, vinovat de producerea incendiului care a dus la deteriorarea instalațiilor de comunicații electronice din sat Prajila, r-nul Floreşti este SA „RED Nord”, din cauza întreținerii necorespunzătoare a rețelelor proprii electrice, care în cele din urmă este obligată să repare integral prejudiciul material creat proprietarului de bunuri. Or, întru restabilirea funcționalității Liniei de comunicații electronice cu nr. de inventar 4165 şi Centralei autonome telefonice (CTA) - 650, SA „Moldtelecom” a suportat cheltuieli materiale directe în sumă totală de 124 884,12 lei, fapt demonstrat prin actele contabile primare, anexate la materialele cauzei, iar careva probe contrare la cuantumul prejudiciului cauzat, înaintat spre recuperare, pârâtul nu a prezentat.

Reieșind din cele învederate supra, consideră că, acțiunea civilă este una întemeiată, că la materialele cauzei civile sânt anexate suficiente probe confirmative, prin care se adeverește pe deplin faptul deteriorării instalațiilor de comunicații electronice, care aparțin SA „Moldtelecom”, vinovăția SA „RED Nord”, demonstrată prin neonorarea obligației de a întreține în stare bună de funcționare a rețelelor electrice ce-i aparțin, de a efectua exploatarea și reparația lor în corespundere cu cerințele documentelor normativ-tehnice obligatorii cu respectarea normelor de securitate.

Reprezentantul apelantului SA „Moldtelecom”, Alexei Roman, în ședința instanței de apel a susținut apelul declarat, solicitând casarea soluției instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii de chemare în judecată; totodată a reiterat argumentele cererii de apel. Suplimentar a explicat că, cablurile de telefonie și cele electrice sunt instalate pe același pilon, însă cele electrice sunt instalate mai sus, decât cele ale SA „Moldtelecom”. Tot aici a menționat că, cablul SA „Moldtelecom” are caracteristici de a se supraîncălzi, iar din cauza firelor electrice, ce se aflau deasupra cablurilor telefonice, s-au încălzit și au topit învelișul firelor telefonice, fapt care a dus la tensiunea electrică în rețeaua telefonică, propagând la centrala telefonică automată, care este compusă din echipament din plastic, provocând incendiu pe motivul ne rezistării tensiunii electrice. Astfel, de către departamentul tehnic a fost perfectat un calcul a cheltuielilor privind repararea prejudiciului cauzat, unde intră toate cheltuielile întreprinse pentru restabilirea cablurilor și anume: calculul cheltuielilor cu privire la lichidarea deranjamentului pe Linia de comunicații electronice nr.4165 și în Centrala telefonică automată – 650, calculul cheltuielilor de transport. Lucrările de restabilire a funcționalității rețelelor de comunicații electronice din satul Prajila r-nul Florești, au fost efectuate pe data de 11 martie 2019 și 12 martie 2019, în baza dispoziției de lucru cu numărul 01/03-19 din 11.03.2019 și dispoziției de lucru cu numărul 02/03-19 din 12.03.2019, anexate la calcul, potrivit cărora au fost ridicate de la depozit materiale și folosite pentru restabilirea funcționalității liniilor; cheltuielile pentru materiale au costat în mărime de 74 080,57 lei. Totodată, la materialele cauzei au fost anexate listele personalului întreprinderii, care au participat la lucrările de restabilire a funcționalității cablurilor, unde sunt indicate totalul orelor de muncă care sunt delimitate în ore de zi și ore de

noapte, aceștia fiind obligați să iasă la servici indiferent de timpul de afară, de timpul lor liber, pentru care li se achită dublu, urmând să înlăture problema apărută în timp de 3 ore, cel mult 3 zile. În suma de 20 310,94 lei intră totalul orelor lucrate, atât cele de noapte cât și cele de zi. La dosar a fost anexat și registrul transportului folosit pentru înlăturarea problemelor, în care s-a indicat calculul cheltuielilor pentru transport, datele automobilelor, foaia de parcurs, combustibilul, norma de consum și suma totală care constituie suma de 4 296,19 lei. Cheltuielile pentru asigurările sociale și medicale a angajaților care au ieșit la fața locului intră în cheltuielile de salarizare. Consideră aceste cheltuieli ca prejudiciu, deoarece achitarea sumelor duble personalului întreprinderii care a ieșit la fața locului pe timp de noapte pentru înlăturarea problemei apărute, a creat SA „Moldtelecom" pierderi neplanificate. La materialele cauzei sunt anexate dispozițiile de lucru pentru data de 14 martie, adică au avut loc lucrări suplimentare în baza dispoziției de lucru nr.4/3 – 19 din 14.03.2019, la care sunt anexate lista personalului care a lucrat în total 7 ore, dintre care 4 au fost lucrate pe timp de noapte, și aceste 4 ore au fost achitate dublu pentru fiecare lucrător. Prin cererea de apel solicită suma întreagă, care include și TVA 20%.

Suplimentar a relatat că, automobilul întreprinderii care s-a deplasat la locul incidentului, a parcurs în prima zi 324 de km, deoarece a fost nevoie nu doar de cablu pentru schimb, care se ridică doar în mun.Bălți, însă în acea zi era nevoie și de echipament tehnologic complicat care se afla doar în mun.Chișinău, astfel aceasta sunt cheltuielile pe drumul dus – întors. Pe data de 12 martie 2019, mașina de model „Dacia" a parcurs distanța de la Florești spre satul Prajila, din satul Bojila spre Prajila, de la Prajila spre Briceni, de la Briceni spre satul Prajila. Echipamentul care trebuia transportat nu este voluminos de aceea a fost luată mașina „Dacia", care este un automobil ușor. Toate cheltuielile enumerate în foile de parcurs sunt legate doar de incidentul din satul Prajila. La materialele cauzei au fost anexate toate foile de parcurs, iar pe partea verso s-a indicat detaliile referitor la distanța parcursă, timpul și cheltuielile pentru combustibil.

La întrebarea reprezentantul intimatului SA „RED Nord" Bălți, avocatului Eduard Boișteanu, reprezentantul apelantului a explicat că, nu cunoaște cât timp a durat scurt circuitul, însă cablul telecom fiind învelit, are caracteristica de a se supraîncălzi, iar încălzirea trebuie să fie îndelungată pentru a fi deteriorat. Nu au fost mai multe locuri de scurt-circuit, ci unul de bază la bilonul cu cablu SIP la împământarea SA „RED Nord". Scurt circuitul a avut loc la centrala telefonică automată unde a fost contactată tensiunea electrică cu echipamentul SA „Moldtelecom". La SA „Moldtelecom" sunt dotate toate centralele cu aparate de protecție contra supratensiunilor de impuls, contra tensiunii alternative de scurtă durată, faptul dat fiind studiată și de către agentul constatator evenimente care au fost reflectate în încheiere acestuia. Bineînțeles că aceste aparate la fel se uzează și nu sunt de lungă durată. Racordurile telefonice nu au fost date expertului Boris Bătrînac, deoarece acest cablu se afla mult timp la depozit, și întâmplător a fost transmis la

metal uzat, însă acest racord deteriorat este reprezentat în fotografiile anexate la materialele cauzei. Fiecare cablu de telefon se montează pe un otgon metalic, care are legătură cu pilonul și ulterior cu casa beneficiarului. Acest otgon metalic are un înveliș de piatră, prin spirală care se agăță de cablul din cupru învelit, și la cazul dat la fel era cablul învelit. Otgonul metalic și spirala nu au nici un înveliș de protecție, care la fel au accelerat supraîncălzirea cablului, deoarece era propagată căldura de la energie electrică. Fiecare cablu e legat cu pilonul de împământare, iar tensiunea electrică se duce în mare parte în pământ, însă nu toată, de aceea supraîncălzirea a durat timp de câteva zile. SA „Moldtelecom" monitorizează la fața locului, dar nu verifică instalațiile străine, însă la momentul când a verificat cablurile în cauză nu s-a depistat în timpul verificărilor careva scântei sau propagare a tensiunii care ar afecta rețelele apelantei. Nu a fost măsurată distanța dintre pilon și casa consumatorului *****, dar este de aproximativ 25 – 50 m și nu este descris în actul de constatare, cât privește distanța până la centrală care se află în primărie, este de aproximativ 500 m.

Referitor la diminuarea prejudiciului material, reprezentantul apelantei a reliefat că, potrivit calculelor prezentate de contabilitate și datele de la cadrele de resurse umane, în urma verificărilor suplimentare apelanta consideră necesar de a reduce cuantumul pretențiilor în acțiune cu 29 433,23 lei și anume prin micșorarea cheltuielilor de salarizare, contribuțiilor asigurări sociale și medicale și a taxei cu valoarea redusă TVA. Astfel, menține poziția în partea ce privește materialele ridicate de la depozit și folosite în lucru în mărime de 74 080,57 lei, plus impozitul aplicat la achiziționarea acestora în mărime de 14 816,11 TVA, și a cheltuielilor de transport în sumă de 4 296,19 lei. În total, solicită a fi încasată suma de 95 450,89 lei cu titlu de prejudiciu material. A mai menționat că, cuantumul sumei cheltuielilor de transport în mărime de 4 296,19 lei se confirmă prin lucrările efectuate pe 10-14 martie 2019, unde au fost antrenate în lucru și unități de transport, fiind întocmite foi de parcurs la fiecare unitate de transport, totodată a fost întocmit registrul în care s-a indicat consumul de combustibil și costul acestuia cu calcularea sumelor totale.

La fel a subliniat, că prin demersul din 11.03.2024 privind diminuarea prejudiciului material, a anexat mai mult probe, însă doar pozițiile încercuite în acestea se referă la prezenta speță.

Reprezentantul intimatei SA „Rețelele Electrice de Distribuție Nord" Bălți – avocatul Eduard Boișteanu, în ședința instanței de apel a solicitat respingerea apelului ca neîntemeiat, cu menținerea hotărârii instanței de fond. Suplimentar a explicat că, în rapoartele de expertiză sunt strecurate unele inadvertențe, consideră că întrebările nr.2 și nr.3 formulate de apelantă nu au caracter relevat speței în cauză, or, un eventual scurt circuit produs la stâlpul nr.20, iar în urma cercetărilor efectuate, expertul a ajuns la concluzia că, era ipotetic posibil un scurt circuit anume la stâlpul nr.20 în apropierea gospodăriei d-nei Harpailă Maria. Nu poate fi cauza unui incendiu ce s-a produs la 10.03.2019 în incinta Primăriei s.Prajila. În context, utilajul consumatorului Harpailă Maria amplasat mult mai aproape de stâlp, decât se pretinde că ar fi avut un

scurt circuit decât amplasarea centralei telefonice automate nu a ars și nu s-a defectat. Gospodăria d-nei Harpailă Maria este amplasată la distanța mult mai mică în comparație cu distanța între locul scurt circuitului și locul incendiului. După examinarea la fața locului din data de 05.08.2022 și potrivit materialelor din dosar, expertul Boris Bătrînac a perfectat un raport. În opinia intimatei cercetările nu au fost multiaspectuale, or apelanta nu a prezentat expertului racordul telefonic deteriorat care se intersecta cu linia electrică aeriană. Mai mult, potrivit răspunsurilor reprezentantului apelantei se atestă că acest otgon metalic nu era împământat, din care considerente conchide că culpa îi aparține SA „Moldtelecom". În speță, scurt circuitul presupune scurgere la pământ prin conductorul de împământare și nu în rețea telefonică, astfel consideră că incidentul care s-a produs în luna martie 2019 nu are ca motiv scurt circuitul, or, expertul constată că este vorba de circuite de scurtă durată mai puțin de 5 secunde și în acest caz nu reacționează aparatele de protecție de la portul de transformare. Mai mult ca atât, centrala telefonică auto nu era dotată cu mijloace de protecție supratensiunii alternativei de scurtă durată, respectiv apelanta a comis unele omisiuni care puteau să ducă la acest incident, prin urmare intimata nu poartă vina de cele întâmplate. Locul de scurt circuit în rețelele electrice este constatat că către expertul judiciar la stâlpul nr.20 nedemontat, punctul de atingere a conductorului fazic LEA de tip SIP la care izolația s-a ros în urma atingerii acestuia în timpul rafalelor de vânt de conductorul de împământare de pe stâlpul nedemontat. La materialele cauzei este anexată o poză cu acest stâlp din lemn la care lipsesc semne de scurt circuit. În situația normală, linia electrică aeriană se distanța de stâlp, fapt care se vede în imaginea nr.8 din raportul de expertiză judiciară partea I, atingerea avea un caracter spontan în timpul rafalelor de vânt și nu dura mai mul de 5 secunde, în caz contrar urma să acționeze aparatele de protecție de la postul de transformare. În cazul unui scurt circuit acesta a fost mult mai mic decât tensiunea de 220 volți, nivel de tensiune insuficientă pentru deteriorarea izolației racordului telefonic. Aceste scurte circuite nu puteau să ducă la topirea echipamentelor centralei telefonice electrice, la fel nu a fost elucidat faptul că scurt circuitul în rețelele electrice au putut deteriora rețeaua telefonică automată dacă nu au acționat protecțiile liniilor telefonice de tensiune 220 volți. În opinia intimatei, presupunerea că tensiunea în linia electrică aeriană executată în cablul SIP a nimerit în rețeaua telefonică în urma deteriorării izolației conductorului prin frecare cu conductorul coborârii la priza de pământ o consideră absurdă, deoarece rețeaua electrică a fost executată în sistema TNC și în cazul dat trebuia să apară o pană de curent. Menționează că racordul telefonic are o protecție mecanică, el este plasat în interiorul spiralei metalice, iar legătura este necesar de a fi împământată, acest fapt nu a avut loc deoarece lipsesc urme de scurt circuit pe stâlpul de lemn. Cu referire la raportul de expertiză judiciară partea a – II menționează că, în concluzie s-a specificat că au fost încălcate niște norme de executare a lucrărilor de către SA „Rețelele Electrice de Distribuție Nord" Bălți, însă în opinia lor urmau a fi examinate și documentele de proiectare a apelantei. La dosar a

fost atașat proiectul de extindere RTL în comuna Prajila, potrivit căruia în locurile de intersecție cu liniile electrice aeriene SA „Moldtelecom” trebuie să ia măsurile necesare de securitate (pct.3 din acest proiect). În rapoartele de expertiză nu se consemnează explicit că lucrările de reconstrucție a rețelei electrice ce s-a desfășurat pa data de 24 – 25 septembrie 2018 ar fi constituit cauza incendiului produs la data de 10.03.2019. Astfel, potrivit art.1998 Cod civil sunt remarcate elementele de răspundere delictuală și în partea primei condiții – prejudiciul, menționează cu nu este probat în partea ce ține de costul echipamentului centralei telefonice automate, mai mult, apar dubii referitor la cheltuielile de transport, precum și pentru salarizarea angajaților întreprinderii. Ce ține de fapta ilicită, care este a doua componentă a art.1998 Cod civil, nu a fost demonstrat faptul că s-a produs scurt circuit localizat la stâlpul nr.20 nedemontat, sau faptul că, cablul electric care era peste firul telefonic ar fi fost sub tensiune. A treia componentă, raportul de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu, probarea faptului că, scurt circuitul localizat la stâlpul nr.20 nedemontat a provocat incendiu în centrala telefonică automată amplasată la o distanță de 200 metri față de respectivul stâlp, acest fapt la fel nu a fost probat. În context, din video-filmări făcute de apelantă pe data de 11.03.2019, deduce faptul că, angajații SA „Moldtelecom” au efectuat ilegal niște lucrări în rețeaua electrică, fără a coordona cu intimata, și în consecință aceștia au provocat incidentul menționat pentru scurt timp tensiune în rețea telefonică. În ce privește vinovăția autorului faptei ilicite menționează că, nu a fost probată intenția sau imprudența SA „RED Nord” la incendierea centralei telefonice automate. Reiterează faptul că centrala telefonică automată nu a fost dotată cu protecție de supratensiunii de impuls sau contra tensiunii alternative de scurtă durată, fapt reflectat și în raportul pompierilor. Totodată punctează faptul că, multiple scurtcircuite de 5 secunde demonstrează că, timpul scurtcircuitului nu era suficient pentru topirea și inflamarea izolației cablului și a centralei telefonice.

Concomitent a reliefat că, obiectul probațiunii constituie nu incidentul legat de consumatorul *****, ci incendiul ce a avut loc în incinta Primăriei s.Prajila, consideră că nu este nici o legătură cauzală între tensiunea care era prezentă în rețeaua telefonică a doamnei ***** și incidentul de la centrala telefonică automată. Probabil în centrala telefonică automată erau careva defecțiuni ce au provocat incendiul, mai ales că distanța de la cablu la centrală este foarte mare, de aproximativ 500 m. Centrala telefonică automată funcționează sub tensiunea de 220 volți. Referitor la cheltuielile pentru reparația cablului, consideră că sunt exagerat de mari, în primul rând pledează pentru faptul că nu este vina intimatei pentru deteriorarea creată, în al doilea rând calculele nu sunt transparente, nu este clar cât costă echipamentul, acțiunea civilă înaintată de către SA „Moldtelecom” are lacune.

La întrebarea reprezentantului apelantei SA „Moldtelecom”, Alexei Roman, reprezentantul intimatei a explicat că, este suspicios faptul că nu a fost păstrat cablul deteriorat, astfel s-a ajuns la concluzia că nu au fost îndeplinite măsurile necesare de

împământare. În cazul în care apelanta urma să vină cu revendicări, aceasta trebuia să păstreze cablul telefonic deteriorat. Referitor la sistemele de securitate în raportul pompierilor nu se menționează despre acestea, mai mult, centrala să fost dotată cu aparate de protecție, incendiul nu ar fi izbucnit. Nu este la curent cu faptul de ce nu s-a constat la timp existența unei conexiuni între cablul intimatei și cablul SA „Moldtelecom". Încheierea agentului constatator nu a fost contestată deoarece era prea vagă, iar în cazul în care s-ar fi indicată tensiunea de 220 Volt, atunci ar fi contestat-o.

Referitor la demersul apelantei privind diminuarea prejudiciului material, reprezentantul intimatei a explicat că, a depistat un singur act de montare a echipamentului, datat cu 12.03.2019, alte acte nu s-au regăsit, multe facturi sunt datate cu 2017, 2016 nu este clar ce fel de echipament până la urmă a fost instalat în stația telefonică din satul Prajila. Consideră că, ar fi trebuit deduse din sumele la care pretinde apelanta și cele ce țin de remunerare, contribuțiile de asigurare sociale și medicale, precum și TVA. Mai mult, nu este posibil de a fi restituite contribuțiile de asigurare sociale și medicale în mărime de 473,02 lei și totodată consideră că nu este cazul ca apelanta să pretindă la TVA. Drept urmare, intimata nu este de acord cu pretențiile pecuniare ale apelantei, iar calculele și facturile prezentate de aceasta nu demonstrează asemenea cheltuieli.

Reprezentantul intimatei SA „Rețelele Electrice de Distribuție Nord" Bălți, Serghei Prisacari, în ședința instanței de apel a solicitat respingerea apelului ca neîntemeiat, cu menținerea hotărârii instanței de fond; totodată susținând poziția avocatului Eduard Boișteanu.

Aprecierea instanței de apel:

Ascultând părțile, analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, temeiurile invocate în apel, examinând înscrisurile anexate la materialele cauzei, Colegiul civil consideră necesar să admită apelul din următoarele motive:

În conformitate cu art.362 alin.(1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Instanța de apel constată că judecătoria Bălți, sediul central, a pronunțat dispozitivul hotărârii la 22 iulie 2020 (f.d.210 vol.I), iar cererea de apel a fost declarată la 04 august 2020, prin intermediul poștei electronice a instanței de fond (f.d.215-216 vol.I), prin urmare, în interiorul termenului legal.

În conformitate cu art.385 lit.c) CPC instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parțial hotărârea primei instanțe, emițând o nouă hotărâre.

Potrivit art.386 alin. (1) CPC, hotărârea primei instanțe se casează sau se modifică de instanța de apel dacă: b) circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, pe care prima instanță le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice şi suficiente; c) concluziile primei instanțe, expuse în hotărâre, sânt în

contradicție cu circumstanțele cauzei; d) normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.

Materialele cauzei atestă că, la 12.04.2019, SA „Moldtelecom” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către SA „Rețelele Electrice de Distribuție Nord” Bălți, privind încasarea prejudiciului material și cheltuielilor de judecată (f.d.3 vol.I).

Prima instanță, fiind învestită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia netemeiniciei acțiunii din care considerente a respins-o integral, (f.d.210 vol.I).

Pentru a decide astfel, instanța de fond a reținut că, atât fapta ilicită, cât și vinovăția care ar putea sta la baza atragerii SA „RED-Nord” la răspundere nu sunt dovedite în ședință de judecată de către reclamantă, or, articolul 1998 Cod civil constituie o normă, care reglementează răspunderea delictuală în toate raporturile juridice, dacă nu există o normă specială menită să reglementeze anumite obligații delictuale ținând cont de specificul lor. Pentru a fi compus delictul civil, este obligatorie prezența elementelor lui: prejudiciul, fapta ilicită, raportul cauzal dintre faptă şi prejudiciu şi vinovăția. Lipsa unui oarecare din aceste elemente exclude răspunderea delictuală, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege când răspunderea delictuală se poate angaja şi în lipsa unor condiții.

Finalmente instanța de prim nivel a remarcat că, potrivit art.118 alin.(1) CPC reclamanta nu a prezentat nici o probă pertinentă întru dovedirea cauzării prejudiciului din partea SA „RED-Nord”.

Verificând legalitatea hotărârii contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz şi criticile aduse în apel, Colegiul civil al Curţii de Apel Bălți conchide că soluția primei instanțe urmează a fi casată, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanța îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță şi pe probele cercetate în ședință de judecată.

În conformitate cu art.240 alin.(1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei şi admisibilitatea acțiunii.

Conform art.19 alin.(1), (2), (5) din Codul civil, în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial şi nepatrimonial cauzat astfel. Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum şi profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat). Repararea prejudiciului presupune repunerea persoanei lezate în situația în care s-ar fi aflat dacă prejudiciul nu se producea.

Conform art. 1998 alin. (1) din Codul civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Art.2022 alin. (1) din Codul civil stipulează că, se consideră că persoana a cauzat prejudiciul dacă el constituie consecința faptei acelei persoane ori consecința izvorului de pericol pentru care acea persoană răspunde conform legii.

În conformitate cu normele legale citate, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel. Repararea prejudiciului presupune repunerea persoanei lezate în situația în care s-ar fi aflat dacă prejudiciul nu se producea.

În sensul art. 1998 alin. (1) din Codul civil, pentru apariția răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic. Acest rol îl îndeplinește temeiul răspunderii delictuale.

Temeiul răspunderii delictuale este componența delictului civil. Componența delictului civil constituie o totalitate de elemente esențiale formulate de legiuitor ca necesare şi suficiente pentru angajarea răspunderii delictuale.

Componența delictului civil include următoarele elemente (condiții): prejudiciul, fapta ilicită, raportul cauzal dintre faptă şi prejudiciu şi vinovăția. Acestea sunt condițiile generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale. Lipsa unei condiții, conform regulii generale, exclude răspunderea delictuală. Nu poate exista răspundere delictuală dacă nu s-a produs un prejudiciu. Prejudiciul constituie consecințele negative cu caracter patrimonial sau nepatrimonial (moral) ale faptei ilicite, apărute ca urmare a lezării drepturilor subiective.

Pentru antrenarea răspunderii delictuale este necesar ca între fapta ilicită şi prejudiciu să existe un raport cauzal. Raportul cauzal este şi condiția în funcție de care se determină mărimea despăgubirii. Se repară numai prejudiciul care este consecința directă a faptei ilicite. Pentru angajarea răspunderii delictuale este necesară, potrivit regulii generale, vinovăția autorului faptei ilicite.

Astfel, în cazul înaintării unei acțiuni cu privire la repararea prejudiciului material cauzat, reclamanta, în speță SA „Moldtelecom”, are obligația de a prezenta instanței de judecată probe care să confirme cauzarea prejudiciului material, precum și probe care ar confirma întinderea prejudiciului revendicat, obligație îndeplinită de către apelantă.

Colegiul civil constată că înscrisurile prezentate de apelantă confirmă faptul că, la data de 10 martie 2019 în jurul orei 15:00, în satul Prajila, r-nul Floreşti, în incinta clădirii Primăriei din localitate, s-a produs un incendiu în urma căruia a fost deteriorată Centrala telefonică automată (CTA) – 650 şi Linia de comunicații electronice cu nr. de inventar 4165, care aparțin S.A. „Moldtelecom”, fapt confirmat prin actul nr.49D din 11.03.2019 (f.d.9).

Conform Actului nr.49 din 11.03.2019, se atestă că la data de 11.03.2019 în s.Prajila r-l Florești la abonatul Harpailă Maria în priza telefonică s-a depistat energie electrică cu tensiunea 220 V. Linia aeriană de transmisiune a energiei de tensiune joasă a fost cuplată electric la rețeaua comunicațiilor electronice CTA 650, care a fost deteriorată (f.d.11).

Potrivit Actului de constatare din 11.03.2019, întocmit cu participarea reprezentanților S.A. „Moldtelecom", S.A. „RED Nord", ANRE, Primăriei sat.Prajila, s-au descris circumstanțele de fapt a deteriorării liniei de telecomunicații, precum şi CTA-650, potrivit căruia:

- au fost depistate 4 capete de fire electrice nu izolate, haotic atârnate în jos, agățate şi răsucite împrejurul pilonului din lemn, scos din uz nedemontat, parțial atârnate şi pe cablul de telecom;

- cablul de telecom, situat la intersecție cu cablul electric izolat de tip SIP, având destinația de transmitere a semnalului electronic către abonatul *****, cu nr. de telefon (0250) 65286, a fost depistat ca topit la supraîncălzire;

- în urma verificării, în priza telefonică a casei d-nei *****, s-a depistai tensiune electrică de 220 V;

- la mijloc de aceiași zi, 11.03.2019, de către reprezentanții S.A. „RED Nord" au fost efectuate lucrări de demontare a pilonului electric intermediar, din lemn, scos din uz, iar apoi şi lucrări de defrișare a acestuia;

- în urma vizualizării pilonului de lemn nominalizat, a fost depistat ros firul metalic al împământării acestuia, în locul atingerii cu cablul electric izolat de tip SIP (f.d.12 vol.I).

La data de 11.03.2019, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, Secția Situații Excepționale Florești venind la fața locului și pentru determinarea cauzei generării incendiului au examinat următoarele versiuni: - incendiere intenționată; - versiunea generării incendiului, ca rezultat a încălcării regulilor de montare a echipamentului electric.

În urma acestor investigații a fost exclusă versiunea generării incendiului ca urmare a incendierii intenționate.

Referitor la cea de a doua versiune s-a constatat că, în urma examinării cauzei privind generarea incendiului ca urmare a defecțiunii echipamentului electric au fost examinate echipamentele electrice din interiorul clădirii primăriei. La examinarea reperţitorului amplasat pe peretele îndepărtat intrării s-a constatat că acesta este parțial distrus de flăcări, însă la examinarea detaliată a distrugerilor termice s-a constatat că acestea sunt mai profunde în partea stângă şi sunt caracterizate prin distrugerea parțială a materialelor din masă plastică a panoului. În partea exterioară acesta s-a păstrat în formă de zgură, iar în partea interioară stratul de zgură a fost distrus ce demonstrează faptul că, incendiul a avut o interacțiune mai profundă în interiorul panoului, deci incendiul a izbucnit în interior. În panoul sus menționat erau amplasate sisteme de telefonie fixă-internet şi telecomunicație.

Tot ei au stabilit că, cablu SIP s-a depistat ros de pilon intermediar scos uz nedemontat având părți electrice sub tensiune electrică, care au deteriorat racordul de telecomunicații, prin ultimul se propaga tensiune electrică în rețeaua de comunicații electrice. Astfel toată rețeaua de telecomunicații № 650 a fost pusă sub tensiune electrică. La abonentul cet. Harpailă Maria, în priza telefonică s-a depistat tensiune 220V.

Astfel, prin încheierea tehnico-incendiară nr.15 din 11.03.2019 întocmită de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, Secția Situații Excepționale Florești, s-a constatat că, pricina generării incendiului este încălcarea regulilor de montare a echipamentului electric (f.d.26-28 vol.I).

Pretinde reclamanta că, din vina SA „RED-Nord Florești" izbucnirea incendiului a fost generată la intersecția firelor electrice ale S.A. „Rețelele Electrice de Distribuție NORD" cu cablul de comunicații electronice al S.A. „Moldtelecom", unde la supraîncălzirea ultimului, sub tensiune electrică de 220V, s-a deteriorat racordul de telecomunicații, propagând tensiune electrică în toată rețeaua de comunicații electronice, inclusiv şi în interiorul CTA-650, provocând incendiu, şi ca rezultat – deteriorare a cablului de comunicații electronice şi echipamentului CTA-650, astfel cauzându-le un prejudiciu material considerabil.

În sensul dat, la data de 10.12.2020 apelanta s-a adresat cu demers în formă scrisă privind dispunerea efectuării expertizei judiciare a instalațiilor electrice (f.d.37, 33 vol.II).

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 12.01.2021, s-a admis demersul reprezentantului apelantei SA „Moldtelecom", Roman Alexei, privind efectuarea expertizei judiciare în domeniul instalațiilor electrotehnice și s-a dispus efectuarea expertizei la Centrul Național de Expertize Judiciare de pe lângă Ministerul Justiției RM, cu adresa juridică: or.Chișinău, str.M.Ciubotaru 2 și adresa poștală: bd.Ștefan cel Mare și Sfânt 162, et.14, mun.Chișinău, cu înaintarea următoarelor întrebări:

1. Au fost sau nu respectate de către S.A. „RED-Nord" normele la executare a lucrărilor de demontare a conductorului LEA-0,4 kV de la PT17LN9, F1, 2, 3 din sat.Prajila, r-nul Floreşti, efectuate în baza Autorizației de lucru nr.884 din 24.09.2018, în urma cărora un pilon din lemn, uzat, cu capetele firelor electrice neizolate atârnate haotic în jos, a rămas nedemontat până la data de 11.03.2019?

2. Poate sau nu provoca producerea unui scurt circuit surparea cablului electric de tip SIP, sub tensiune, la atingerea cu firul metalic de împământare, montat pe alt pilon intermediar, scos din uz, nedemontat?

3. Care este caracterul urmelor de surpare pe cablul electric de tip SIP, situat la intersecție cu cablul de telecom, în apropierea porților gospodăriei cet.*****?

Procesul civil s-a suspendat până la efectuarea expertizei (f.d.38-43 vol.II).

La 05.07.2021, în incinta Curții de Apel Bălți a parvenit dosarul cu scrisoarea de însoțire de la Centru Național de Expertiză Judiciară prin care comunică faptul că, în termenii solicitați prin demersul nr.155d din 12.05.2021 n-a fost asigurat accesul la

fața locului și însuși obiectele expertizei n-au fost prezentate, în temeiul art.53 alin.(1) lit.c) și f) al Legii nr.68 din 14.04.2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, s-a refuzat efectuarea expertizei judiciare dispuse prin încheierea Curții de Apel Bălți din 12.01.2021, pe cauza civilă nr.2ac-101/2020 (f.d.66 vol.II).

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 05.07.2021, s-a reluat examinarea în fond a cauzei civile, la cererea de chemare în judecată formulată de SA „Moldtelecom" către SA „Rețelele Electrice de Distribuție Nord" Bălți, privind încasarea prejudiciului (f.d.67 vol.II).

La 25.01.2022, reprezentantul apelantei s-a adresat cu demers repetat în formă scrisă privind dispunerea efectuării expertizei judiciare a instalațiilor electrice (f.d.92 vol.II).

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 15.02.2022, s-a admis demersul SA „Moldtelecom", cu privire la efectuarea expertizei judiciare în domeniul instalațiilor electrotehnice și s-a dispus efectuarea expertizei la Centrul Național de Expertize Judiciare de pe lângă Ministerul Justiției RM, cu adresa juridică: or.Chișinău, str.M.Ciubotaru 2 și adresa poștală: bd.Ștefan cel Mare și Sfânt 162, et.14, mun.Chișinău, cu înaintarea următoarelor întrebări:

1. Au fost sau nu respectate de către S.A. „RED-Nord" normele de executare a lucrărilor de demontare a conductorului LEA-0,4 kV de la PT17LN9, F1, 2, 3 din sat.Prajila, r-nul Floreşti, efectuate în baza Autorizației de lucru nr.884 din 24.09.2018, în urma cărora un pilon din lemn, uzat, cu capetele firelor electrice neizolate atârnate haotic în jos, a rămas nedemontat până la data de 11.03.2019?

2. Poate sau nu provoca producerea unui scurt circuit surparea cablului electric de tip SIP, sub tensiune, la atingerea cu firul metalic de împământare, montat pe alt pilon intermediar, scos din uz, nedemontat?

3. Care este caracterul urmelor de surpare pe cablul electric de tip SIP, situat la intersecție cu cablul de telecom, în apropierea porților gospodăriei cet.*****?

Prin scrisoarea de însoțire din 23.11.2023, Centru Național de Expertize Judiciare informează că în temeiul încheierii din 15.02.2022, dispusă pe dosarul nr.2ac-101/20 a fost întocmit raportul de expertiză judiciară (f.d.177 vol.II). Astfel, raportul menționat este format din două părți, partea I nr.526, 527 din 28.04.2023 efectuată de expertul judiciar Bătrânac Boris (f.d.150 vol.II) și partea II nr.1695-1697 din 20.11.2023 efectuată de expertul judiciar Chintea Lucia (f.d.163 vol.II).

Astfel, întrebarea **nr.1** din încheierea Curții de Apel Bălți din 15.02.2022, a fost soluționată prin Raportul de Expertiză judiciară nr.1695-1697 din 20.11.2023 (partea II), iar în concluziile acestuia s-a reținut că „*Actele prezentate de către ordonator şi Autorizația de lucru nr.884 din 24.09.2018, constată că de către S.A. „Rețele Electrice de Distribuție Nord", nu au fost respectate normele de executare a lucrărilor de demontare a conductorului LEA-0,4 kV de la PT17LN9, F1,2,3, în deschizătura pilonilor nr.19, 20, amplasați pe teritoriul satului Prajila, r-nul Floreşti la intersecția străzilor Mihai Eminescu cu Serghei Lazo, în urma cărora un pilon din*

lemn uzat, cu capetele firelor electrice neizolate atârnate haotic în jos, a rămas nedemontat până la 11.03.2019" (f.d.163-169 vol.II).

Întrebarea **nr.2** din aceeași încheiere a fost soluționată prin Raportul de Expertiză Judiciară nr.526, 527 din 28.04.2023 (partea I) potrivit căruia s-a concluzionat că „*Contactarea suprafeței metalice, din sectorul cu stratul izolator deteriorat mecanic prin frecare, de pe conductorul liniei electrice aeriene de tip „СИП", aflate sub potențial electric cu conductorul metalic de coborâre la priza de pământ, tehnic funcțională, de pe un pilon din lemn alăturat, al liniei electrice aeriene demontate, poate provoca producerea scurtcircuitului electric în acest sector*".

Conform Raportului de Expertiză Judiciară nr.526, 527 din 28.04.2023 (partea I) la întrebarea **nr.3** din aceeași încheiere s-a concluzionat că „*La data examinărilor la fața locului (05.08.2022), semnele materiale sub formă de topituri metalice, prezente într-un sector izolat cu bandă adezivă, de pe unul din conductorii cablului de tip „СИП" în deschizătura pilonilor nr.19, 20 al LEA-0,4 kV (adresa electrică: PT573LN9; F2) din sat.Prajila, r-nul Floreşti (în apropierea porților gospodăriei cet. *****), sunt caracteristice producerii unui scurtcircuit electric între conductorii cu potențial electric de sens opus, la contactarea multiplă de scurtă*" (f.d.150-161 vol.II).

Referitor la argumentul intimatei precum că, potrivit actului de constatare a incendiului din 10 martie 2019 și a încheierii tehnico-incendiare din 11.03.2019 a Serviciului Apărare împotriva incendiilor din Secția Situații Excepționale Florești a Inspectoratului General pentru Situații de Urgentă, s-a constatat că încălcarea regulilor de montare a echipamentului pe rețeaua internă, care se află după punctul de delimitare a răspunderii, se află in zona de răspundere a S.A. „Moldtelecom ", respectiv anume ultima ar fi încălcat regulile de montare a echipamentului, or, cercetările au fost făcute doar în încăperea folosită de reclamantă, care se află în incinta Primăriei s.Prajila, argument care va fi respins de Colegiul civil ca neîntemeiat din considerentele ce urmează.

Prin încheierea tehnico-incendiară nr.15 din 11.03.2019 întocmită de Serviciului Apărare împotriva incendiilor din Secția Situații Excepționale Florești a Inspectoratului General pentru Situații de Urgentă s-a reținut că la examinarea reperţitorului amplasat pe peretele îndepărtat intrării s-a constatat că acesta este parțial distrus de flăcări, însă la examinarea detaliată a distrugerilor termice s-a constatat că acestea sunt mai profunde în partea stângă şi sunt caracterizate prin distrugerea parțială a materialelor din masă plastică a panoului. În partea exterioară acesta s-a păstrat în formă de zgură, iar în partea interioară stratul de zgură a fost distrus ce demonstrează faptul că, incendiul a avut o interacțiune mai profundă în interiorul panoului, deci incendiul a izbucnit în interior. În panoul sus menționat erau amplasate sisteme de telefonie fixă-internet şi telecomunicație. La fel au stabilit că, cablu SIP s-a depistat ros de pilon intermediar scos uz nedemontat având părți electrice sub tensiune electrică, care au deteriorat racordul de telecomunicații, prin ultimul se propaga tensiune electrică în rețeaua de comunicații electrice. Astfel toată rețeaua de

telecomunicații № 650 a fost pusă sub tensiune electrică. La abonentul cet. Harpailă Maria, în priza telefonică s-a depistat tensiune 220V.

Iar, în concluzie Serviciul Apărare împotriva incendiilor din Secția Situații Excepționale Florești a Inspectoratului General pentru Situații de Urgentă a învederat că, pricina generării incendiului este încălcarea regulilor de montare a echipamentului electric (f.d.26-28 vol.I).

Referitor la alegațiile intimatei precum că întrebările nr.2 și nr.3 formulate de apelantă și puse în fața expertului nu au tangență cu prezenta speță, Colegiul civil le va respinge deoarece, la emiterea încheierii cu privire la dispunerea expertizei, reprezentantul pârâtului a fost prezent la ședința de judecată fapt confirmat prin procesul verbal al ședinței de judecată din 15.02.2022 (f.d.109 vol.II), mai mult, acesta era în drept de a propune consemnarea în încheierea judecătorească a unor întrebări asupra cărora expertul urma să se pronunțe, fapt expres prevăzut de art.152 CPC, însă ultimul nu a beneficiat de drepturile sale procedurale.

La fel, intimata invocă faptul că, racordul telefonie are o protecție mecanică: el este plasat în interiorul spiralei metalice, obligatoriu necesară să fie împământată, acest fapt nu a avut loc deoarece lipsesc urme de scurt circuit pe stâlpul de lemn, argument care va fi respins de Colegiul civil, or, potrivit raportului de expertiză (partea II) se atestă că, în urma executării lucrărilor de demontare a conductorului LEA-0.4 kV de la PT17LN9, F1,2,3, în deschizătura pilonilor nr.19 și 20, amplasați pe teritoriul satului Prajila, raionul Floresti, la intersecția străzilor Mihai Eminescu cu Serghei Lazo, S.A. „RED-Nord” nu a respectat normele de executare a lucrărilor, fapt ce s-a materializat în nedemontarea unui pilon de lemn uzat pana la data de 11.03.2019.

Colegiul civil va respinge argumentul intimatei precum că expertiza judiciară nu a demonstrat cu certitudine că scurt circuitul electric de al stâlp are tangență cu incendiul echipamentului CTA-650, or, cauza generării incendiului constituie încălcarea regulilor de montare a echipamentului electric (fapt menționat expres în încheierea tehnico-incendiară nr. 15 din 11.03.2019 – f.d. 26, vol.I), care raportată la raportul de expertiză judiciară din prezenta cauză, configurează faptul că, contactarea suprafeței metalice, din sectorul cu stratul izolator deteriorat mecanic prin frecare, de pe conductorul liniei electrice aeriene de tip „СИП”, aflate sub potențial electric cu conductorul metalic de coborâre la priza de pământ, tehnic funcțională, de pe un pilon din lemn alăturat, al liniei electrice aeriene demontate, poate provoca producerea scurtcircuitului electric în acest sector, f.d. 163, 169 vol. II.

Astfel, reieșind din materialele cauzei în coroborare cu raportul de expertiză menționat supra, Colegiul civil constată că, prejudiciul cauzat SA „Moldtelecom” este consecința directă a acțiunilor comise de către SA „Rețele Electrice de Distribuție Nord”.

Într-o altă ordine de idei este de menționat că prin cererea de chemare în judecată SA „Moldtelecom” a solicitat încasarea de la SA „Rețele Electrice de Distribuție Nord”, prejudiciul cauzat în mărime de 124 884,12 lei (f.d.3 vol.I)

Ulterior, la data de 07.03.2024, SA „Moldtelecom” a formulat demers privind reducerea cuantumului prejudiciului de la 124 884,12 lei la 95 450,89 lei (f.d.197 vol.II).

Sub acest aspect Colegiul civil reține faptul că, potrivit calculului concretizat din 07.03.2024 a prejudiciului material cauzat, întru restabilirea funcționalității Liniei de comunicații electronice cu nr. de inventar 4165 şi Centralei autonome telefonice (CIA) - 650, S.A. „Moldtelecom“ i-a fost cauzat un prejudiciu material în sumă totală de 95 450,89 lei, compus din cheltuieli salariale suplimentare – 1 785 lei, contribuții asigurări sociale şi medicale (26.5%) – 473,02 lei), cheltuieli materiale – 88 896.68 lei, cheltuieli de transport – 4 296.19 lei.

Din actele cauzei rezultă că, la data de 29.03.2019 SA „Moldtelecom” a emis Ordinul nr.44-R cu privire la remunerarea muncii în orele de noapte și muncii suplimentare în luna martie 2019 (f.d.199 vol.II).

Potrivit listei personalului SEI SUD, la lucrările de lichidare a deranjamentului la obiectul Linia de cablu de telecomunicații plastic suspendat în s. Beşghioz, r-nul Ceadîr Lunga, au participat 7 lucrători (f.d. 20, volumul I). Totodată a anexat și lista salariaților S.A. „Moldtelecom” care au fost antrenați la muncă suplimentară/extraprogram în cadrul lucrărilor de înlăturare a deranjamentului produs pe instalațiile de comunicații electronice din sat. Prajila. r-nu: Floreşti, în perioada 10-11 martie 2019, unde au participat patru persoane cărora li s-a achitat suma de 1785 lei (f.d.200 vol.II). Tot aici solicitând încasarea cuantumului contribuțiilor asigurării sociale și medicale în mărime de 473,02 lei calculate din suma cheltuielilor de salarizare (1785 x 26,5%).

Prin urmare, SA „Moldtelecom” susține că pentru muncitorii implicați în lucrările respective au fost decontate plăți salariale, suplimentare/peste programul zilei de muncă, în mărime de 2258,02 lei.

Referitor la prejudiciul material apelanta a menționat că, acesta constituie suma de 88 896,68 lei care se confirmă prin contracte şi alte acte primare contrabile privind valoarea materialelor şi echipamentelor folosite în cadrul lucrărilor de restabilire a funcționalității instalațiilor de comunicații electronice din sat.Prajila, r-nul Floreşti. La fel, prin dispoziții de lucru, și anume: nr.01/03-19 din 11.03.2019 (f.d.32 vol.I), nr.02/03-17 din 12.03.2019, nr.03/03-17 din 13.03.2019, nr.04/03-17 din 14.03.2019, nr.IM2123958-002 din 11.03.2019, nr.IM2123958-001 din 11.03.2019, nr.C16998 T20733 din 12.03.2019 (f.d.30 vol.I), nr.C16998 T20385 din 11.03.2019, nr.C16998 T21037 din 13.03.2019, nr.C16998 T21037-01 din 13.03.2019, nr.CI6998 T20734 din 12.03.2019, nr.C16996 T21198 din 14.03.2019, nr.C16996 T21196 din 14.03.2019, nr.C16998 T21036 din 13.03.2019, nr.C16998 T20382 din 11.03.2019. Precum şi în baza actelor de demontare-montare a echipamentului, şi anume: nr.02-FR/03-13 din

12.03.2019 (f.d.212 vol.II), nr.02-FR/03-14 din 12.03.2019 (f.d.215 vol.II), nr.02-FR/03-15 din 12.03.2019 (f.d.202 vol.II).

Potrivit calculului cheltuielilor de transport în legătură cu incendiul din 10.03.2019 care a deteriorat „Centrala telefonică automată (CTA) – 650 și Linia de comunicații electronice cu nr. de inventariere 4165”, suma totală a acestor cheltuieli constituie 4296,19 lei. Or, potrivit extraselor din Registrul de îndeplinire a lucrărilor de lichidare a deranjamentului pe luna Martie 2019 sunt descrise acțiunile care au avut loc pentru înlăturarea deranjamentului (f.d.35-41 vol.I).

Reieșind din circumstanțele și probele reținute, instanța de apel consideră necesar de a încasa din contul SA „RED-Nord” în beneficiul SA „Moldtelecom” cheltuielile de salarizare în mărime de 2258,02 lei (cheltuieli de remunerare pentru activități prestate peste regimul zilei de muncă - 1785 lei + contribuții asigurări sociale, medicale din acestea (de 26% calculat din suma remunerării) în cuantum de 473,02 lei), cheltuielile materiale în sumă de 74 080,57 lei plus TVA 20% - 14 816,11 lei deoarece suportarea acestor cheltuieli este justificată şi probată prin înscrisuri confirmatorii, precum și cheltuielile de transport în sumă de 4296,19 lei, în speță fiind întrunite toate condițiile generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale: prejudiciul, fapta ilicită, raportul cauzal dintre faptă şi prejudiciu şi vinovăție.

Date fiind cele relevate, instanța de apel conchide că acțiunea depusă de SA „Moldtelecom” este întemeiată, fiind necesară încasarea din contul SA „Red Nord” în beneficiul SA „Moldtelecom”, prejudiciul material în sumă de 95 450,89 lei.

Din considerentele menționate, Colegiul civil ajunge la concluzia de a admite apelul declarat şi a casa integral hotărârea primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii de chemare în judecată formulate de SA „Moldtelecom”.

În conformitate cu art.385 lit.c) CPC, Colegiul civil

D E C I D E :

Cererea de apel se admite.

Se casează integral hotărârea judecătoriei Bălți, sediul Central, din 22 iulie 2020, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată formulată de SA ”Moldtelecom” împotriva SA ”Red Nord” Bălți privind încasarea prejudiciului, și se pronunță o nouă hotărâre, după cum urmează:

Se admite cererea de chemare în judecată formulată de SA ”Moldtelecom”.

Se încasează de la SA „Red Nord” în beneficiul SA ”Moldtelecom”, prejudiciul material în sumă de 95 450,89 (nouăzeci și cinci mii patru sute cincizeci), 89 lei.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs, la Curtea Supremă de Justiție, în termen de două luni de la comunicare, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței,
judecătorul Diana Stănilă

Judecătorii Dumitru Corolevschi

Andrian Ciobanu